

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 5 września 1974 r.

w sprawie zakresu działania spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowych.

Na podstawie art. 32 ust. 2 i art. 33 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o prawie bankowym (Dz. U. z 1960 r. Nr 20, poz. 121, z 1964 r. Nr 8, poz. 50, z 1966 r. Nr 24, poz. 151, z 1972 r. Nr 53, poz. 340 i z 1974 r. Nr 27, poz. 157) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe (SOP):

- 1) gromadzą oszczędności pieniężne ludności,
- 2) udzielają pożyczek osobom fizycznym oraz osobom prowadzącym działalność gospodarczą zaliczaną do pozarolniczej gospodarki nie uspołecznionej, zamieszkałym na terenie działania SOP lub prowadzącym na tym terenie gospodarstwo rolne,
- 3) prowadzą obsługę kasową budżetów gminnych rad narodowych oraz jednostek i zakładów budżetowych objętych budżetami gminnych rad narodowych — na zasadach określonych w odrębnych przepisach,
- 4) prowadzą obsługę kasowo-rozliczeniową instytucji zajmujących się kontraktacją i skupem produkcji rolnej, zaopatrzeniem wsi oraz świadczeniem usług — na zasadach określonych przez Centralny Związek Spółdzielni Oszczędnościowo-Pożyczkowych.

2. SOP mogą prowadzić rachunki bankowe (główne, pomocnicze i specjalne).

§ 2. 1. W zakresie gromadzenia oszczędności pieniężnych SOP mogą prowadzić rachunki wkładów oszczędnościowych i rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe.

2. Posiadaczem rachunku wkładów oszczędnościowych może być:

- 1) osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych, a także osoba małoletnia lub ubezwłasnowolniona, jeżeli nie sprzeciwi się temu ich ustawowy przedstawiciel, opiekun lub kurator,
- 2) organizacja społeczna i zawodowa uprawniona do lokowania wolnych środków pieniężnych na książeczkach oszczędnościowych w SOP na podstawie odrębnych przepisów.

3. Posiadaczami rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych mogą być rolnicy oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczaną do pozarolniczej gospodarki nie uspołecznionej.

§ 3. SOP mogą organizować szkolne kasy oszczędności oraz spółdzielcze szkolne kasy oszczędności w szkołach znajdujących się na ich terenie działania.

§ 4. 1. SOP i ich placówki mogą prowadzić rachunki i wystawiać imienne książeczki oszczędnościowe na następujące rodzaje wkładów oszczędnościowych:

- 1) wkłady oszczędnościowe płatne na każde żądanie,
- 2) wkłady oszczędnościowe terminowe na zadeklarowany z góry okres,
- 3) wkłady oszczędnościowe celowe na budownictwo,
- 4) wkłady oszczędnościowe premiovane premiami rzeczowymi; rodzaje prowadzonych wkładów premiovych ustala Centralny Związek Spółdzielni Oszczędnościowo-Pożyczkowych za zgodą Ministra Finansów.

2. Wprowadzenie innych niż wymienione w ust. 1 form oszczędzania wymaga zgody Ministra Finansów.

3. Wpłaty na książeczki oszczędnościowe, o których mowa w ust. 1 pkt 1, mogą być dokonywane we wszystkich SOP i ich placówkach na terenie całego kraju. Wyплаты z tych książeczek mogą być dokonywane:

- 1) w SOP prowadzącej rachunek wkładcy lub jej placówkach — do wysokości wkładu,
- 2) w innych SOP i ich placówkach — do wysokości zł 3.000 dziennie, a powyżej tej kwoty po potwierdzeniu wysokości wkładu przez SOP prowadzącą rachunek wkładcy.

4. Wpłaty i wypłaty z książeczek oszczędnościowych SOP mogą być również dokonywane za pośrednictwem urzędów pocztowych na zasadach, które ustali Centralny Związek Spółdzielni Oszczędnościowo-Pożyczkowych w porozumieniu z państwowym przedsiębiorstwem Polska Poczta, Telegraf i Telefon.

5. Wkłady, o których mowa w ust. 1 pkt 2—4, mają charakter wkładów umiejscowionych. Wpłaty i wypłaty tych wkładów mogą być realizowane wyłącznie przez SOP lub ich placówki prowadzące rachunek wkładcy.

6. Środki na rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych mają charakter wkładów płatnych na każde żądanie i w związku z tym stosuje się do nich przepisy dotyczące tych wkładów oraz przepisy szczególnie dotyczące zapłaty czekami należności za towary i usługi.

§ 5. 1. SOP udzielają pożyczek na zasadach określonych przez Ministra Finansów.

2. W szczególności SOP udzielają pożyczek:

- 1) obrotowych i inwestycyjnych indywidualnym rolnikom, osobom mającym warunki do prowadzenia niektórych rodzajów produkcji roślinnej lub zwierzęcej, a ponadto pracownikom zatrudnionym w jednostkach związanych z rolnictwem i leśnictwem,
- 2) obrotowych i inwestycyjnych jednostkom pozarolniczej gospodarki nie uspołecznionej,
- 3) członkom SOP na różne potrzeby płatnicze,
- 4) rolnikom i innym osobom na zakup towarów i usług objętych ratalną sprzedażą,
- 5) gotówkowych dla ludności zamieszkałej na terenie działania SOP.

3. Pożyczki udzielane są w ramach planu kredytowego ze środków własnych i ze zgromadzonych środków ludności.

4. SOP mogą korzystać z kredytu refinansowego w Banku Rolnym, jeżeli środki, o których mowa w ust. 3, nie wystarczają na sfinansowanie pożyczek.

§ 6. 1. SOP mogą prowadzić rachunki główne dla:

- 1) osób fizycznych zamieszkałych na terenie działania SOP, mających obywatelstwo polskie oraz pełną zdolność do czynności prawnych,
- 2) jednostek gospodarki nie uspołecznionej,
- 3) jednostek organizacyjnych organizacji politycznych, społecznych i zawodowych mających siedzibę na terenie działania SOP z wyłączeniem:
 - a) jednostek, których działalność eksploatacyjną finansuje bank państwowy,
 - b) zarządów głównych organizacji dotowanych z budżetu Państwa,
- 4) związków wyznaniowych i ich jednostek organizacyjnych,

5) komitetów utworzonych za zgodą właściwych organów administracji państwowej w celu wykonywania działalności o charakterze społecznym,

6) jednostek, które zwolnione zostały od obowiązku przeprowadzania rozliczeń pieniężnych za pośrednictwem rachunku bankowego, a które uznają potrzebę posiadania takiego rachunku,

7) zakładów budżetowych oraz dla jednostek budżetowych w zakresie funduszy celowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i sum obcych,

8) osób fizycznych lub osób prawnych nie będących jednostkami gospodarki uspołecznionej, wynajmujących lokale użytkowe lub mieszkalne w budynkach stanowiących ich własność — w zakresie wpływów z czynszu.

2. Do prowadzenia rachunków głównych jednostek wymienionych w ust. 1 pkt 2 właściwa jest SOP, na której terenie działania znajduje się siedziba jednostki, a w odniesieniu do osób wynajmujących lokale, o których mowa w ust. 1 pkt 8, właściwa jest SOP, na której terenie działania położona jest nieruchomości, niezależnie od miejsca zamieszkania (siedziby) osoby wynajmującej.

§ 7. 1. Rachunek pomocniczy SOP może prowadzić dla jednostki gospodarki uspołecznionej za zgodą banku, w którym otwarty jest rachunek główny danej jednostki.

2. SOP otwiera rachunek specjalny dla jednostki gospodarki uspołecznionej mającej w danej SOP rachunek główny, jeżeli odrębne przepisy nakładają obowiązek wydzielenia środków pieniężnych lub rozliczeń na odrębnych rachunkach.

§ 8. 1. Przepisy zarządzenia nie naruszają uprawnień:

- 1) Narodowego Banku Polskiego, Powszechnej Kasy Oszczędności i Banku Rolnego — w zakresie prowadzenia rachunków głównych dla organizacji politycznych, społecznych i zawodowych,
- 2) Powszechnej Kasy Oszczędności — w zakresie gromadzenia i obsługi wkładów oszczędnościowych oraz prowadzenia rachunków głównych i pomocniczych,
- 3) Banku Rolnego i Powszechnej Kasy Oszczędności — w zakresie udzielania pożyczek.

2. Jeżeli stosownie do uprawnień, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3:

- 1) rachunek bankowy (nie wyłączając rachunku wkładów oszczędnościowych) może być prowadzony przez spółdzielnię oszczędnościowo-pożyczkową lub Powszechną Kasę Oszczędności — prawo wyboru należy do osoby (jednostki) ubiegającej się o otwarcie rachunku,
- 2) pożyczki mogą być udzielane przez Powszechną Kasę Oszczędności lub SOP — prawo wyboru należy do osoby uprawnionej do uzyskania pożyczki, z tym że pożyczkobiorca nie może korzystać z pożyczek, o których mowa w § 5 ust. 2 pkt 4 i 5, jednocześnie w Powszechnej Kasie Oszczędności i w SOP.

§ 9. Traci moc zarządzenie Ministra Finansów z dnia 3 października 1963 r. w sprawie zakresu działania spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowych (Monitor Polski Nr 79, poz. 386).

§ 10. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Finansów: S. Jędrzychowski